

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Meghívó

a f. hó 14-ikén vasárnap délután 5 órakor a függ. kör helyiségében megtartandó intéző-bizottsági ülésre a tagokat meghívja s pontos megjelenést kér,
Kertész Mihály,
elnök.

Magyar birtokpolitika.

A „Debreczen” számára írta: B. P.

Nagyfontosságú törvényjavaslatot terjesztett be e hét elején Darányi földművelésügyi miniszter.

A javaslat nem éppen a kezdetét jelenti a birtokpolitikai akciónak, hanem inkább kiszélesítése és helyesebb irányba való terelése annak az utnak, melyen már évekkal ezelőtt megtettük első bártortalan lépéseinket.

A javaslat a telepítés és ingatlanfeldarabolás mellett az ideiglenes haszonbérleti telepítésben új birtoklási formát statuál és a járadékos birtokszerezést világos rendelkezésekkel határolja körül. Gondoskodik ezenkívül a pénzügyi fedezetéről, szervezi a felügyeleti hatóságokat s a vegyes intézkedések című fejezetben többek közt a mező- és erdőgazdasági ingatlanok elidegenítésére vonatkozólag alkot nagyjelentőségű szabályokat.

A javaslat élén a telepítés és az ingatlan feldarabolás, vulgó parcellázás áll.

Az állam népessémgosztsági, birtokelosztási, nemzet és gazdasági politikájának sikeres megvalósítása az állami telepítéseknel látszik a legnagyobb mértékben biztosítottnak. Itt ugyanis a telepítést hatóságai által eszközölvén, a telepítési terveknek saját intenciói szerint való elkészítését és keresztülvitelét kezében tartja. Kezében tartja épp így a telepesek megválasztásának jogát s ezzel biztosítja, hogy az egyes telephelyekre a fent említett intenciók megvalósítására alkalmas egyének kerüljenek. A telepes-től megkívánandó kellékek a törvény szerint a magyar állampolgárság, a mezőgazdasági munkási minőség, középirtokos telephelynél pedig a gazdasági akadémiai végzettség. Ezekon kívül azonban az állami telepítéseknel a miniszter külön minősítést is követelhet.

Kiválóan fontos intézkedése a javaslatnak a középirtokos telephelyek létesítése. Az 1894. V. tc. egyik legnagyobb hiányossága az volt, hogy a telepeket tisztán közbirtokosok között osztotta föl. Maguk a telepesek is érezték ennek hátrányát, a jelenségeket megfi-

gyelő agrár-politikusaink is valamennyien észrevették s az 1900. évi anketen egyhangulag sürgették az erre vonatkozó intézkedéseket.

A földművelésügyi miniszter most pótolni igyekszik ezt a hiányt s azzal, hogy a középirtokok és kisbirtokok arányára nézve határozott irányelveket állapít meg — egyrészt gondoskodik arról, hogy a jóra való középirtokos vezető és szellemi erejét egy telepes község se nélkülözze, másrészt megakadályozza, hogy a középirtokosok esetleges favorizálása által az akció eredeti irányától eltéríthessék.

Az ideiglenes haszonbérleti telepítés fogalma új és a kötött birtokokra való tekintettel alkotott.

A megkötött szerződést, mely átörökölhető, eltekintve azon indokoktól, melyek telepítésnél visszavásárlásra, illetőleg a telepes kimozdítására jogosítanak — bérbeadó egyoldaluan fel nem bonthatja. De nem örökbérlet, mert a tulajdonszerzés nincs kizárva, sőt az esetre, ha a birtok kötöttsége alól felszabadul, bérbeadóra nézve kötelező a tulajdon átengedés — és pedig a haszonbérleti telepítés tervében már előre megállapított vételi, vagy járadék-megváltási ár fejében.

A járadék — a javaslatban foglalt birtokpolitika megvalósítására rendelt anyagi eszközök kibővítését célozza. A járadék segélyével ugyanis magánosok és pénzügyi pénzek vonhatók bele az állam akciójába s így amellet, hogy a javaslat intencióit megvalósítani alkalmas, a telepítési alap kimelését is lehetővé teszi. Közgazdasági szempontból rendkívül üdvös a járadék-rendszer és pedig úgy az egyes telepesek, mint a pénzpiac szempontjából. Itt ugyanis a telepesek tetszésére lévén bízva a járadék-megváltási ár fizetése, módot ad arra, hogy a tulajdon teljes értékének kiegyenlítésére csak anyagi megerősödésük elérése után vállalkozzanak.

A pénzpiac szempontjából is előnyös, mert alkalmat ad egyrészt nagy tőkék biztos és gyümölcsöző elhelyezésére, másrészt az elhelyezett tőkék erejéig kamatmentes kötvények kibocsátását engedélyezvén, a pénzforgalmat nem bénítja meg. A járadék sok tekintetben emlékeztet a jelzálogkölcsönökre, de az adóssá nézve kedvezőbb, mint ezek, mert nem fizetés esetén csak a hátralékos járadék válván esedékessé, utját vágja annak, hogy a telepest egyetlen rossz esztendő tönkretégye. Ez az annuitásos kölcsönöknél, hol nem fizetés esetén az

egész követelés perelhető volt, könnyen megtörténhetett.

A haszonbérlo társulatokra vonatkozó §-oknak főként gazdasági és szociálpolitikai szempontból van fontos jelentősége. E társulatok alakulhatnak közös gazdálkodásra, vagy külön bérletek alakítására. A közös gazdálkodásra alakuló társulatok üzleti bázisa kétségtelenül a nagyobb forgatóke, tökéletesebb instrukció és intenzív művelés lesz, míg a külön bérletekre alakuló társulatok a kisemberek a nép földéhségét fogják ott kielégíteni, ahol erre alkalmasabb mód nem ajánlkozik.

A jelen törvény alapján alakult társulatok jogi személyek, élükön három tagból álló igazgatóság áll, az ellenőrzést felügyelő bizottság végzi. Általában szervezetük s szövetkezetükére emlékeztet azzal a különbséggel, hogy itt a hatóságoknak tágabb körű ellenőrző szerep adatott.

A telepítésre és a javaslatban szabályozott egyéb birtokpolitikai intézkedések pénzbeli fedezetére, nem tekintve a magánosok és pénzügyi intézetek pénzügyi részvételét, telepítési alapot alkot a törvény.

A telepítési alaphoz tartozik a jelen javaslat szerint s 10 egyenlő részletben beszerzendő 120 millió, az 1894. V. t. cikkben megszavazott 6 millió és az 1901. IV. t. cikk által megadott 160000 korona. Ezenkívül felhatalmaztatnék a miniszter, hogy az állami mező- és erdőgazdasági ingatlanokat, kivéven azokat, melyek különös célokra rendevék, a telepítési alaphoz csatolja, telepítésekre felhasználja.

Javaslatát megalkotásánál gondos figyelmet fordított a miniszter arra, hogy a telepesek boldogulása aránytalan követelések támaszával ne akadályoztassanak. Ezért eltekintve a különböző kedvezményektől, megengedi, hogy a tőkétörlesztést csak gazdaságuk fejlődésnek indulása, a 3 év után kezdjék meg. Ez ugyan csak az állami telepítésekre vonatkozik, de minden telepítés- és ingatlan feldarabolásra irányadó a javaslat I. fejezetének 7. §-a, melyben kimondja, hogy a telephelyek felosztása alkalmával ügyelni kell, hogy a telepek, a telepes és családja állásának megfelelő eltartására, valamint a telepes kötelezettségeinek fedezésére elegendő gazdasági alapot nyújtsanak.

Tekintettel a nagyarányú kivándorlásra, külön fejezetet szentel a javaslat a visszatelepülésnek.

E szakaszok a visszatelepülőknek a

Megnyilt. Lengyel Samu kalap, fehérnemű és uridivat üzlete **Megnyilt.**
Piacz-utca 43. a Dréher mellett.

közönséges telepesénél is nagyobb kedvezményeket biztosítanak.

A vegyes rendelkezések fejezetében találjuk az állami birtokpolitika érvényesítésének leghathatósabb eszközeit. Elővételi jogot biztosít ugyanis minden jelenleg kötött birtokra, ha ezek kötöttségükből bármi uton-módon felszabadulnának. Tekintettel arra, hogy hazánkban a kötött birtokok ily jelentékeny területet foglalnak el, kiváló fontossága van ennek a szakasznak, különösen azért, nemcsak az ezidő szerint ugyiszólván abszolút kötöttségű egyházi, hitbizományi és alapítványi javakra, de a községi, városi törvényhatósági birtokokra és a közbirtokosságok, határörvidéki vagyonszösszések és urbéreszek közös tulajdonban birt ingatlanaira is kiterjed. A kényszereladásoknál feljogosítja a földművelésügyi miniszter képviselőjét a bánatpénz nélküli ajánlattételre, ugyiszintén a bánatpénz és költséglelőgezés nélküli utóajánlatra. Ez a szakasz, melyhez hasonlót a porosz és román birtoktörvényben is találunk, módot ad az államnak arra, hogy a birtokváltozásokat ellenőrizze s a nemzet és gazdaság szempontjából káros tulajdoncserét megakadályozza.

Ezek a földművelésügyi miniszter javaslatának főbb vonásai s ha végigtekintjük sorait, világos szakaszaiból könnyűszerrel kiolvashatjuk tendenciáját. — Földet adni a népnek, talpra állítani a magyar kis- és középbirtokost s ezzel a magyar mezőgazdaságot. A magyar nép, a magyar föld iránti szeretetet árad ki soraiból s míg egyrészt elősegíti a gazdasági fellendülést, másrészt erős alapokat szolgáltat a nemzeti állam kiépítéséhez.

Az adóvita végakkordjai.

A képviselőház ülése.

Justh Gyula elnök tíz óra után nyitja meg az ülést. — A jegyzőkönyv hitelesítése után

Hoitsy Pál a pénzügyi bizottság előadója bejelenti, hogy az állami szénbányák fejlesztéséről szóló javaslatot a bizottság letárgyalta. Kéri annak kinyomatását és szétosztását.

Következik a jövedelmi adóról szóló javaslat folytatólagos tárgyalása. A 42. és 43-ik szakaszokat Mezőfi Vilmos hozzászólása és a miniszterelnök felvilágosító kijelentései után változtatlanul elfogadják. — A 44-dik szakasznál

Vázsonyi Vilmos módosítást ajánl, amelyben az üzleti könyvek megvizsgálását csak az esetben lehessen az adókövetésnél foganatosítani, ha ahhoz a fél hozzájárul.

Sándor Pál a nyereség és a veszteség számla felmutatási kényszerét aggályosnak tartja.

Wekerle Sándor: Az adókövetésnél megállapított elv, hogy ha a fél nem kívánja az üzleti könyveket megállapítani, akkor az adókövetést más alapon hajtja végre. — Szükséges azonban, hogy a bizottság is kívánhassa a könyvekbe való betekintést. Egyébként Vázsonyi módosítását elfogadják.

A Ház a szakaszt Vázsonyi módosításával fogadják el.

A 45-ik szakasznál Mezőfi Vilmos úgy kívánja módosítani a szakaszt, hogy az adómegállapítás külső jelek alapján ne történhessék.

Wekerle miniszterelnök: Abszurdoknak tartja Mezőfi kívánságát. Adót belső jelekből, mondjuk valakinek a lelkiismeretéből nem lehet megállapítani. (Derültség.) A szegény embernél meg, pláne csakis a lakásáról, tehát külső valamiből lehet megállapítani, hogy nincs vagyona. — A Ház a szakaszt változtatlanul fogadják el.

A 46-ik szakaszhoz ismét Mezőfi Vilmos szól. Azt kívánja, hogy az adókövetésnél az üzleti versenytársak tanuként és mint szakértők is kihallgattassanak.

Sándor Pál: Egészségtelen dolog volna, ha a közvetlen konkurrensek, az egy kenyér után szaladókat állítanák egymással szembe. Úgy kívánja a szakaszt módosítani, hogy ne egy kis körzetben levők, hanem egyfajta üzlettel bírók hallgattassanak ki, mint szakértők.

Wekerle miniszterelnök hozzászólása után a szakaszt Sándor Pál módosításával fogadják el. A következő szakaszokat, egészen az 50-ig, vita nélkül fogadják el.

Az 50-ik szakasznál Mezőfi azt óhajtja, hogy az adókövetés után az esetleges fellebbezést elsőnek a kincstár képviselője jelentse be.

Vázsonyi Vilmos hozzájárul Mezőfi Vilmos módosításához és stílis módosítást proponál.

Wekerle Sándor nem járul hozzá az

ajánlott módosításokhoz. A Ház ily értelemben határoz.

Az 55-ik szakasznál Vázsonyi Vilmos módosítást ajánl, mely szerint az adófelszámolási bizottságban a törvényhatóság által választott tagok legyenek többségben a kormány által kimutatott tagokkal szemben.

A miniszterelnök hozzászólásai után a szakaszt változtatlanul fogadják el. Az 56—57. szakaszokat vita nélkül fogadják el a Ház. Az 58-ik szakaszt Vázsonyi Vilmos felszólalása és a miniszterelnök kijelentései után változtatlanul fogadják el.

Az 59—60. szakaszokat vita nélkül fogadják el. A 61-ik szakasznál módosításokat ajánlanak Vázsonyi Vilmos, Mezőfi Vilmos és Kelemen Samu.

Kelemen Samu csatlakozik a Vázsonyi által ajánlott módosításhoz, amelyben bizonyos jövedelmeknek az adóalap alól való kivéését ajánlja.

Wekerle miniszterelnök kijelenti, hogy szívesen hozzájárul Vázsonyi módosításához. (Helyeslés.)

A 70-ik szakaszig vita nélkül jutnak el. A 71-ik szakasznál Vázsonyi Vilmos azt a módosítást ajánlja, hogy csak akkor minősítsék a nem való adóbevallás kihágásnak, ha a valomás írásbelileg tétetett.

Mezőfi Vilmos csatlakozik Vázsonyi módosításához.

Wekerle miniszterelnök hozzájárul Vázsonyi módosításához.

A Ház ily értelemben határoz. — A 72, 73-ik szakaszokat vita nélkül fogadják el. — A 74-ik szakasznál Mezőfi Vilmos a 800 koronás létminimum felemelését kívánja.

Wekerle miniszterelnök: A 800 koronás létminimum nem olyan csekély összeg. Utóvégre nem az a javaslat célja, hogy a kényelmesen megélő polgárokat kivonja az adózás alól. Az a 800 korona igenis a legszegényebb polgárokra van tekintettel. Ezer koronán felül nálunk már sokan polgári életet folytatnak. A szakaszt változtatlanul fogadják el. — A 75-ik szakaszt a miniszterelnök stílis módosításával fogadják el. — A 76. és 77-ik szakaszt vita nélkül fogadják el.

Elnök jelenti, hogy ezzel a jövedelmi adóról szóló javaslat részleteiben is letárgyaltott. A ház megjelenezi Wekerlét. Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után vita nélkül elfogadták a közszolgálatok kezeléséről szóló javaslatot, mire az ülést véget ért.

Az ördög.

— Elbeszélés. —

Irta: Gróf Tolstoj Leó.

Egy földművelő, alig hogy pirkadni kezdett, befogta lovait az éke elé és kiment a mezőre. Mivel még aznap nem evett, egy darab kenyeret tett a tarisznyába. Kiérve a mezőre, a tarisznyát egy bokor alá tette s vigan hozzálátott a szántáshoz. Mikor belefáradt a munkába, kifogta a lovat és mivel megéhezett, elővette a tarisznyát, hogy jó kedvvel elfogyassza a darab kenyeret. A kenyérnek azonban a hullt helyét találta s bárhogy is forgatta ide-oda a tarisznyát — a kenyérre csak nem akadott reája.

A dolog pedig úgy történt, hogy az alatt az idő alatt, míg a paraszt szántogatott, az ördög kilopta a tarisznyából a kenyeret és akkor elrejtőzött a bokorban, hogy lássa és hallja, mily éktelen lármát fog csapni emiatt a mi emberünk.

A paraszt pedig megvigasztalódott azzal, hogy hiszen éhen nem fogok halni, aki elment, bizonyosan éhesebb volt, mint ő, váljék egészségére. Ezzel elment a kutra, ivott a friss vízből s vigan folytatta a szántást.

Az ördög pedig mérgelődött, hogy a parasztot nem tudta bűnre csábítani.

Lement a pokolba és panaszkodott az ördögök fejedelmének, hogy a parasztot nem tudhatott kifogni.

Az ördögök fejedelme haragra gyulva azt kiáltotta:

— Hogy a parasztot nem tudtál kifogni, magad vagy az oka, mert ostobául kezdted a dolgot. Még az kellene, hogy az emberek teljesen megszéledüljenek. — Ez így nem maradhat. Menj és ha 3 év alatt ki nem fogsz a parasztot, — jaj neked.

Az ördög újból ismét a földön termett és azon gondolkodott, miképpen fogjon ki a ravasz parasztot.

Megvan, gondolja magában. Egy jó ember formáját vette magára és beszégetett a paraszthoz munkásnak.

Megtanította a parasztot, hogyha száraz nyár következik be, akkor a lapályos és víznyős helyeket vesse be gabonával. A forró száraz nyár tönkretette a gabonavetéseket, de a mi parasztnak bőven aratott.

Még a következő esztendőre is maradt fölöslege. A jövő évben megtanította a parasztot, hogy a gabonát hegyes vidékre vesse. A nyáron át folyton szakadt az eső, a termés tönkre ment, de a mi parasztnak bőséges termése lett. — Annyi rozsa és búzája lett, hogy azt sem tudta, mit kezdjen vele.

Most megtanította, hogy a rozból pálinkát főzött. Maga is ivott és mások is ittak belőle. — Most az ördög elment az ördögök fejedelméhez és eldicsekedett vele, hogy most már kiérdemelte azt a darab kenyeret, melyet a paraszttól multkorjában ellopott.

Az ördögök fejedelme nem akart hinni

neki. Ott termett a paraszt házában és amit ott látott, azzal nagyon meg volt elégedve.

A paraszt vendégül látta a falu előkelőit és pálinkával látta el őket. Az asszony hordta körül a pálinkát. — Egyszer neki ütődött az asztalnak és kiöntött egy pohárral. A paraszt méregbe jött s azt mondta:

— Nem tudsz vigyázni, te bolond erre a drága italra!

A kis ördög oldalba lökte a nagy ördögöt és oda sugta neki:

— Látod, már nem is mondja, hogy egészségedre.

Most odajött egy szegény ember, a ki nagyon szeretett volna a pálinkából inni. De a paraszt nem adott neki.

— Még az kellene, hogy most már mindenkinék adjak.

Ez is tetszett a nagy ördögnek.

— Csak várj — mondotta a kis ördög — még különb dolgokat is fogsz látni.

A vendégek a gazdával tovább ittak. Kezdetek egymásnak hizelegni és beszédük sima volt mint az acél.

— Csak hagy iganak, mondá a kis ördög, most olyanok, mint a rókák, kölcsönösen akarják egymást csapni, de nem sokára olyanok lesznek, mint a farkasok.

A parasztnak tovább ittak. Beszédük egyre hangosabb s már gorombáskodni is kezdtek. A gorombáskodást verekedés követi, a házigazda is belekeveredik, kit alaposan elagyabugyálnak. A nagy ördögnek ez nagyon tetszett.

Századosból közkatona

Mihájlovics százados elítélése.

(Fővárosi tudósítónktól.) Kettőtört egy katonafényesnek ígérkező karrierje. Mihájlovics Géza honvédszázados, József főherceg gyermekeinek a nevelője nem százados többé. A vád, amelyet ellene emeltek, az volt, hogy a királyi család egyik tagját megsértette és ezért a hadbíróóság a katonai büntetőtörvénykönyv rendelkezései alapján lefokozta és négy hónapi, más információ szerint négy és fél hónapi súlyos börtönre ítélte.

Hogy miképpen követte el Mihájlovics ezt a bűnt, amelynek ilyen rettenetes a büntetése, arról többféle verzió kering. Leginkább annak a feltevésnek adnak hitelt, hogy a százados fegyverrel támadt feljebbvalójára, aki történetesen nemcsak följobbvalója volt, de még hozzá — királyi herceg is. Ugy mondják, hogy József főherceg, amikor december 3-án váratlanul visszatért a bécsi császári jubileumról, sirva találta gyermekeit, akik hosszú un-szolás után bevallották, hogy nevelőjük, Mihájlovics Géza honvédszázados kapitány brutálisan bánt velük, sőt meg is verte őket. A főherceg módfelel felháborodott és szárnysegédje, Yull ezredes utján azonnal maga elé rendelte Mihájlovics Gézát, aki nem engedelmességet a felszólításnak.

— Nem megyek! Nem vagyok szolgálatban! — mondotta állítólag Yull ezredesnek, aki a századosnak ezt a kijelentését közölte József főherceggel.

A főherceg ezek után maga kereste fel a századosot, akivel heves szóváltása volt. Az izgalmas történet után Mihájlovics Gézát visszavezényelték Marosvásárhelyen levő ezredéhez, de a százados ezt a parancsot sem teljesítette, hanem Bécsbe utazott. Az osztrák fővárosban letartóztatták és szanatóriumba internálták, majd röviddel utóbb fogságba vetették. Mihájlovics Géza már hetekig raboskodott a Conti-utcában levő katonai fogházban, amikor nyilvánosságra kerültek a szenzációs ügy részletei.

A hadbíróóság előtt tegnap délelőtt ment végbe a tárgyalás. A bíróság elnöke Yull Alfréd alezredes volt, tagjai pedig két kapitány, két főhadnagy és két hadnagy. — Mihájlovics Géza, aki több mint három hónap óta ül vizsgálati fogságban, századosi uniformisban, kard nélkül jelent meg a tárgyaláson. Mihájlovics százados férfias bátorsággal és a magát ártatlannak érző ember nyugalomával állott bírói előtt. — Mentegetődött, de a terhére rótt cselekményből nem tagadott semmit. Enyhíteni próbálta kijelentését, magyarázta szavait és iparkodott bebizonyítani, hogy az inkriminált

— Jól van, nagyon jól van — mondotta örömben.

— Várj csak — mondotta a kis ördög — most még csak olyanok, mint a farkasok, de csak hagy iganak még — olyanok lesznek — mint a disznók.

És a parasztok tovább ittak. Lassan-lassan elcsendesedtek, mindegyik csak magába beszélt. Most távoznunk akartak, de utcára érve tántorogni kezdenek, egyik a másikba kapaszkodik és a földre zuhannak. A házi gazda, ki vendégeit kikísérte, követik ezek példáját, s szintén a földdel köt közelebbi ismeretséget.

— Ezt jól csináltad — mondja a nagy ördög — pompás egy ital, hogyan is csinálod? Biztos, hogy rókavért kevertél hozzá, hogy ravasz legyen tőle a paraszt, azután farkasvért, hogy gonosz legyen tőle s végül disznóvért, hogy olyan legyen, mint a disznó.

— Oh nem — mondja a kis ördög — nem úgy csináltam.

Csak azt tettem, hogy bőséges termést adtam neki. Az állati vér mindig benne van, de ha szűken van a kenyere, nem tud kitörni rajta. Ekkor az utolsó falat kenyeret sem sánálja mástól. De a bőség rosszra ösztökéli.

Megtanítottam pálinkát főzni, s a mint Isten adományából, a kenyérből pálinkát csinált, felbredt benn az állati vér. A meddig csak pálinkát iszik, mindig állat marad.

A nagy ördög megdicsérette a kis ördögöt és nagy kitüntetésben részesítette.

válasznak semmi tiszteletlen vagy sértő célzata nem volt.

A hadbíróóság a védekezéssel szemben bebizonyítottak vette a vádat, hogy tudniillik a százados megsértette a királyi család egyik tagját. A katonai büntetőtörvénykönyv erre egytől öt évig terjedhető börtönbüntetést szab ki. — A hadbíróóság tanácskozás után Mihájlovics Géza honvédszázadosot négy és fél hónapi fogházra és lefokozásra ítélte. A büntetésbe azonban a vizsgálati fogságot nem számítják be. Az ítéletet nyomban beterveztették a honvédfőparancsnokságnak, amely helyben hagyta.

Egy másik értesülés szerint négy hónapi börtönre ítélték a szerencsétlen századosot. — Az illetékes hatóságok minden felvilágosítást megtagadnak.

IRODALOM.

Az *Idő* című hetilap legújabb száma politikai tartalommal kibővítvé jelent meg. Politikai vezércikket Öreg politikus, verset Heltai Jenő, tárcát Kálmán Kornél, politikai karcolatot Pakots József és krónikát Ráspoly irt. Gáspárné Dávid Margit: Asszonyi szociológia, Radó Imre: A háború, Nógrádi Pap Dezső: Csak hitegetél és Komáromi Rác Endre Képzőművészeti kritikája teszi változatossá a lapot. A tartalmat „Nemzetiségeink”, Szezon, Idegen írók és közgazdaság rovat egészíti ki. Az *Idő* politikai és irodalmi hetilap félévre 6 koronáért rendelhető meg Péterfy Gyula szerkesztő tulajdonos címén: Felső-erdősor 32.

Az Ujságírás Iskolája.

Balkányi Kálmán előadása.

Az Ipartestület nagy terme, ahol a szabad iskola szokta az előadásait tartani, ma igen érdekes társasággal telt meg. A majdnem 200 főnyi hallgatóságban munkások szorongtak s ott volt a város polgármestere, Kovács József is. Írók, ügyvédek, és nagy hölgyközönség jött el. Ott voltak: Szentkirályi Tivadar keresk. kamarai elnök, Magoss György városi főügyész, Szávay Gyula, a Hirlapírók Országos Szövetségének elnöke, Komlóssy Arthur, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Gácsér József a siket-néma iskola igazgatója, Szántó Sámuel, Frigyesy bankigazgató, Gaszner Géza, az Omke debreczeni fiókjának és Bálint Hugó a szolnoki fiók titkára, Boldizsár Kálmán rendőrkapitány, Brunner Lajos, dr. Popper Alajos orvosok, Horvay Róbert tanár, Szathmáry Zoltán, Than Gyula lapszerkesztők és még igen sokan.

E nagy érdeklődés Balkányi Kálmánnak szólt, aki Budapestről jött le, hogy egy igen kényes tárgyról tartson előadást. Az ujságírás szellemi színvonalának emeléséről beszélt. De nem azzal a lenézéssel, amelylyel a latájnerek közül sokan szoktak pálcát törni az ujságírók „felületessége” felett. Balkányi Kálmán egész előadásán átvonult a szeretet és megértés az ujságírók ügyei iránt.

Mulatságos dolgokat beszélt némely vidéki hirlapírók baklövéséről, de megmagyarázta ezt a gyors munkával. Az ujságíró iskolákat nem vizsgákkal és diplomával képzelet, hanem tanfolyamokat szeretne felállítani a fővárosban, ahová minden tavasszal felvonulnának azok a fiatal ujságírók, akiket tehetségükkel fogya a Szövetség érdemesnek tart rá.

Ezenkívül a Szabad Iskolák is sokat tehetnek az ujságírás fejlesztésére azzal, hogy az ujságolvasókat művelik és így azokat nagyobb igénnyel lépnek fel a hirlapírókkal szemben.

A Balkányi ötletei közül legjobban az tetszett, hogy a vidéki városok adjanak kisebb utazási ösztöndíjakat a tehetséges, kifogástalan jellemű ujságíróknak.

Az előadást azzal fejezte be, hogy valamely nemzet rangját a civilizáció létráján az ujságok száma határozza meg. Magyarországon ezen a téren még sokat lehet és sokat kell tennie.

A közönség élénk tetszéssel fogadta az előadást, percekig tapsolta a szónokot, akinek a Szabad Iskola nevében Gácsér József igazgató mondott köszönetet.

Hirek a Ház folyosójáról.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A bankbizottság tegnapi ülésén, amint előre látható volt, nem történt semmi különösebb dolog. Holló előadói javaslata fölött folyt a vita, amit fejeztek be.

A vitát ma folytatták azok a képviselők, akik nem tagjai a bankbizottságnak, kijelentéseiket tehát kénytelenek voltak a folyosón megtenni. Semmi újat nem mondtak. Földes Béla kijelentéseit kommentálta egy csoport, helyeselve Földes szakszerű, okos fejtegetéseit.

Az adójavaslatoz tárgyalása gyors tempóban folyik. A jövedelmi adójavaslatoz ma már befejezték. Ennek okát az emberek abban látják, hogy Polónyi Géza, aki minden szakasz-nál felszólal, megbetegedett. Szerepét azonban Vázsonyi Vilmos és Mezőfi Vilmos vették át, akik felváltva minden szakaszhoz módosítást ajánlanak.

A déli szünet alatt politikáról kevés szó esett, annál többet beszéltek Mahájlovics Géza honvédkapitány lefokozásáról.

Marteau—Dohnányi hangverseny.

A Zenekedvelők Köre rendezi.

Óriási érdeklődés.

A Svárdström koncertet kivéve soha még oly nagy érdeklődés hangverseny iránt nem nyilvánult meg, mint a f. március hó 19-ikén a Bikában megtartandó Marteau—Dohnányi estély iránt. — A jegyeket a közönség eddig oly nagy számmal kereste Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében, hogy a Kör a Svárdström koncert mintájára ismét pótszéksorokat állított fel, hogy minél nagyobb közönség részére tegye hozzáférhetővé azt a kiváló művészi élvezetet, melyet a két világhírű művész együttes játéka fog nyújtani. — Mindkét művész azonkívül külön-külön egy-egy solo számmal is szerepelni fog. — A világhírű Beethoven-féle Kreutzer szonátán kívül, mely ugyancsak próbára teszi mindkét művész előadó képességét, még egy Schubert-féle fantáziát fognak együttesen előadni, mely a pár nap mulva tartandó bécsi hangversenyük műsorán is szerepel. — Marteau azonkívül Regernek, a legérdekesebb és legmodernebb német komponistának egy művét adja elő solo hegedűre, míg világhírű hazánkia, Dohnányi egy öt tételből álló nagy-szabású saját szerzeményét (Homoreszk) mutatja be zongorán.

Jegyek Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében kaphatók. — Páholy 20 korona, ülőlhely 4 és 5 korona, állólhely 2 korona.

A teljes műsor a következő:

1. Beethoven Kreutzersonáta Adagio sostenuto—Presto Andante con variazioni Finales—Presto. (Hegedű és zongora.)
  2. Reger M. Szonáta, Op. 1. D. dur, egy hegedűre. (Hegedű solo.)
  3. Dohnányi Humoreszk, Op. 17. a) Marsch b) Toccata c) Pavana (Téma a 16-ik századból) d) Pastorale e) Introdution (Zongora solo.)
  4. Schubert Fantasia, Op. 159. C dur. Andante molto Allegretto Andantino Allegro vivace Presto. (Hegedű és zongora.)
- Kezdeté pontban 8 órakor. Az előadás megkezdése után az ajtókat bezárják. Tagok belépődíjat nem fizetnek.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle emulsió az elsatnyulástól megemlénti s rendes erőhöz, vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségüknek rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszaautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészt meg.

Egy eredeti üveg ára 2K 50.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Konferencia vagy közvetlen tárgyalás Szerbiával.

Kozákcsapatok mennek Szerbiába.

Angol vélemény szerint nem lesz háború.

Táviratok.

London, március 11. Itteni diplomáciai körökben arról vannak meggyőződve, hogy most a legújabb vélemények után a háború kizárt dolog.

Belgrád, március 11. Pasic, volt miniszterelnök kijelentette, hogy az európai konferencia kitolása nem lesz hátrányos Szerbiára, mely sohasem fog kapitulálni.

Konstantinápoly, március 11. Két-száz főnyi kozák csapat ma itt átutazott Szerbiába. Továbbá önkéntes csapatok egymásra érkeznek Oroszországból Szerbiába.

Belgrád, március 11. Ma volt az ellenőrző szemle a épfelkelők harmadik osztálya felett, akiket fegyverekkel láttak el.

London, március 11. Csupán a Times közöl tudósítást arról, hogy a szerb jegyzékről Bécsben is tudomást szereztek, azt azonban ez sem tudja, hogy a jegyzék Bécsben formálisan átnyújtották-e. A Times azt tanácsolja Ausztria-Magyarországnak, hogy a jegyzék ne nagyon vizsgálgassa, hanem csak fogadja el, mert így újból alkalmat nyer azoknak a közvetlen tárgyalásoknak a megpendítésére, melyeknek olyan nagy fontosságot tulajdonítanak.

Berlin, március 11. A Berl. Tagbl. bécsi levelezője jelenti: Diplomáciai részről következő információt kaptam: Ha a szerb kormány körjegyzékében tényleg megteszi mindama kijelentéseket, melyekről Pétervárról, Párisban és Londonban állítólag tudomással bírnak és ha Ausztria-Magyarország a kongresszusi hatalmaktól határozott ígéreteket kap arra nézve, hogy a konferencia a duna—adriai vasút ügyén és Szerbiának a Duna bizottságba való felvételén kívül a többi függőben levő gazdasági kérdéseket nem fogja érinteni, akkor Ausztria-Magyarország résztvesz a konferencián. —

Ezzel azonban a szerb leszerelés kérdése még nem volna megoldva és ez, tekintettel az Ausztria-Magyarországra ráerőszakolt készenlétre, a monarchiára nézve a legnagyobb jelentőséggel bír. Ha Szerbia azt, hogy követeléseiről lemond és a konferencia határozatait elfogadja, őszintén mondaná ennek logikai következménye volna a leszerelés. Tényleg azonban Szerbia fegyverkezését tovább folytatja. — Akárhogyan csúrik-csavarják is diplomáciailag a dolgot teljesen kizártnak látszik, hogy Ausztria-Magyarország mielőtt Szerbia leszerel, kezéből az utolsó titokártyát kiadja.

Bárók egymás közt.

Hamis esküvel vádolt főrend.

(Fővárosi tudósítónktól.) Báró Gudenus Béla a múlt év nyarán feljelentette báró Csávossy Gyula nagybirtokost azon a címen, hogy báró Csávossy állítólag hamis esküt tett egy polgári perben, melyet báró Gudenus folytatott le ellene.

A polgári pert báró Gudenus azon a címen indította báró Csávossy ellen, hogy az őt gazdatisztnek fogadta fel, de utóbb nem engedte, hogy állását elfoglalja. Követelését 4800 koronában állapította meg. A keresethez egy levél másolatát csatolta, mely báró Csávossy aláírásával volt ellátva. Csávossy esküt tett arra, hogy a levelet nem írta alá, sem az abban foglalt megállapodás nem jött létre. Ekkor Gudenus hamis eskütért följelentette báró Csávossy s felmutatta a nyomozat során az eredeti levelet. De azon a báró aláírásának nyoma sem volt. Kiderült, hogy az eredetinek feltüntetett levél csak fogalmazvány volt, de végleges megállapodás báró Csávossy és báró Gudenus közt nem történt.

A feljelentés alapján megindult eljárás során báró Csávossy írásbeli adatokat szolgáltatott arra, hogy a közbenjárók egész serege iparkodott vele megérteni azt, hogy báró Gudenus hajlandó a följelentést visszavonni és az ügyet békésen elintézni, ha báró Csávossy — fizet. Bemutattott Csávossy a bíróságnak egy Gudenus által kettőjük egyik közös rokonához intézett levelet, amely szerint báró Gudenus igen türelmetlen és amint írja, sajnálja, „hogy tényleg nem lehet majd semmit sem tenni, a vizsgálóbírónak nem mondhatom, hogy várjon, szavainál venni és elintézni, a dolgot nem lehet kapacitálással, hanem csakis más módon lehet agyonütni. — Ha nem áll semmi sem rendelkezésemre, úgy engem aztán ne okoljon senki.”

Egy tőzsdeügynök, aki szintén közbejáróként szerepelt formális tervezetet csinált arról, hogy milyen összegre volna szükség, hogy Gudenus a hivatalból folytatandó eljárást megszüntethesse. A már leszállított számla szerint 160.000 korona körüli összeget kellett volna Csávossynak az ügy békés rendezése érdekében fizetni. Báró Csávossy azonban nem reagált az ismételt ajánlatra.

Ekkor ugyancsak ez a tőzsdeügynök, aki a számlát kiállította, kommunikált tett közzé a lapokban. A kommunikációban Gudenus azt írta meg, hogy báró Csávossy őt hamis esküjével 8000 korona erejéig megkárosította, hogy e miatt feljelentést adott be, mely feljelentés folytán a főrendház Csávossy legközelebb ki fogja adni. Csávossy rektifikálta a közleményt, mire Gudenus újabb valótlan közleményeket helyezett el a bűnygyre vonatkozólag a sajtóban.

Ez az ügy, mely az egész országban, de különösen a délvídeken érthető érdeklődést keltett, a napokban nyert végérvényes befejezést, amennyiben a szegedi ítélőtábla helybenhagyta a vizsgálóbírónak és a vádtanácsnak azt az egybehangzó határozatát, amelylyel báró Csávossy ellen a vizsgálat mellőzésével az eljárást megszüntette és az alaptalanak bizonyult följelentést elutasította.

Elfogott notorius tolvaj.

Tizenkét betörés, lopás.

(Saját tudósítónktól.) Országos betörőt kísért be tegnap a debreceni ügyészség fogházába a hosszupályi-i csendőrség. Huszonegy éves fiatal suhanc az illető, ki fiatal kora dacára már háromszor ült börtönben és most is tizenkét lopás és betörés büntetével van vádolva.

Fekete Mitri Imrének hívják a jeles csemetét. Bűnei igen érdekes körülmények között derültek ki. Pár nappal ezelőtt a debreceni rendőrség csavargásért elfogta és harminc napi fogházra ítélte. Közben a hosszupályi-i csendőrök, kik lopási bűnygyekben nyomoztak, érdeklődtek a fogoly iránt és kihallgatták. — A vallatás alatt számtalan bűn derült ki Fekete Imrére. Nagylétán Szakó Zsigmond és Klein Ignácné szatócsüzleteibe tört be, az előbbtől 20, az utóbbtól 30 koronát lopva el. Ugyanígy betörést követett el Hajdubagason, Nagylétán és Vertesen. Mikor ezeken a helyeken már forró volt alatta a talaj, Debrecenbe jött Vére azonban itt sem hagyta nyugodni. Egyik kis, Bercsényi-utcai szatócs boltba egy szép reggelen beállított és hirtelen felrántva a pénztárt képező fiókot, 30 koronát elrabolt.

Hosszas üldözés után egy rendőr elfogta, de a rendőr elől is, amint az beakarta kísérni a bűnygyosztályra, megszökött. Pár nap mulva csavargás miatt azonban mégis elfogták. Mindenféle hamis nevekkal tévútra akarta vezetni a rendőrséget, de ez a turpissága most szintén kiszült és most már tizenkét rendbeli lopás és betörés büntette miatt folyik ellene az eljárás.

SZINHAZ.

Mándoky Béla jubileuma.

Hamlet.

Tegnap zajlott le Mándoky Béla ötven éves jubileuma, igen ünnepies színházi-est keretében. A jubiléus Hamlet-et választotta a jubiléus előadásra, amely szerepében annyi szép, nagy diadalokban volt része jelentőségteljes pályafutása alatt. És most életének közel hetvenedik évéhez, csodálatos energiával végigjátszotta Hamletet az ő, annakidején kellőképpen méltatott egyenletes, művészi felfogásával, külső eszközeinek bámulatos épségeivel. Meglátszott rajta, hogy a debreceni színház hajdani fénykorának méltán volt oszlopos tagja abban az időben, mikor még az alakító-művészetben nagyobb tért foglalt el a klasszikus drámairodalom.

Mándoky Bélát előadás előtt a szintársulat tagjai ünnepelték. Zilahy Gyula mondott szép beszédet, a művész nagy multját ecsetelve, melyre Mándoky Béla meghatott szavakkal mondott köszönetet. Felgördülve a függöny, a jubiléus formás szép beszédet tartott a zsufo-lásig megtelt nézőtér ünnepi hangulatu közönségéhez is, mely percekig tapsolta.

Ezután kezdetét vette az előadás. Mándoky Bélának pompásan sikerült jelenetei után gyakran zugott fel a taps, felvonások után meg épen számtalanszor hívták lámpák elé, különösen a második s harmadik felvonás után: Szép sikere, különösebben nagy monológja s anyjával való jelenése után, a könnyezés megindította a veterán-művészt. A közönségtől, szintársulattól s egyesektől igen sok babékoszorut kapott.

Az összesből magasan emelkedett ki Zilahy Gyula hatalmas művészetete. Szintiszta mű-

Brassay fényképészeti műterme Szent Anna-utca 5. szám.

Nyitva egész nap reggel 8-tól este 7-ig.

vészettel zománcolta be az öreg sirásó alakját, melyben örök-szépen interpretálja Sakespeare az egyetlen abszolút fogalmat: a halált, az elmulást. A másik sirásót Ligeti Lajos játszotta igen jól. A többi szereplők többé-kevésbé hozzájárultak az est sikeréhez.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) **Korona**
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

A háboru a kávéházban.

*

A törzsasztalnál Fekete és Kapucziner urak a háborúról beszélgetnek.

Fekete: Én azt hiszem, lesz.

Kapucziner: Micsoda lesz? Háboru vagy béke?

Fekete: Az lesz, amit az orosz akar!

Kapucziner: És mit akar az orosz?

Fekete: Az orosz azt akarja, amit a többi európai nagyhatalmak akarnak.

Kapucziner: Szóval akkor nem lesz.

Fekete: Micsoda nem lesz?

Kapucziner: Ejnye, hát háboru! Hiszen arról csevegünk itt, vagy nem?

Fekete: Mi itt a háborúról és a békéről csevegünk, mint azt Tolsztoj olyan jól mondja. Egyáltalán, az ilyen fontos és nagy dolgokról nem lehet csak úgy egyszerűen világosan és magyarásan beszélni, mint a stilsztika tanítja. Gondolja meg, kedves Kapucziner ur, minő óriási érdekek forognak kockán! Nemzetek jóléte, népek üdve, nagyhatalmak nagyhatalma, az én tüzletem, a maga élete. És mindez egy szótól függ, egyetlen szótól. Háboru vagy béke. Gondolja meg, drága Kapucziner ur!

Kapucziner ur: Ugyan kérem, majd kérdezik azt magától, hogy mi lesz. Majd éppen magán mulik az, hogy piros lesz vagy zöld, hogy világos barna lesz vagy egész sötét, illetőleg, hogy háboru lesz, vagy béke?

Fekete ur: Uram ön téved. Ön nem tudja, hogy a háboru a néperzület megnyilatkozása részben! Ön nem tudja, hogyan csinálják a történelmet alulról fölfelé csinálják, ez kész dolog. Ezt már Spencer megmondotta. Ha én most itt elkezdem hangoztatni, hogy háboru lesz, holnap az egész kávéház tele lesz háborus hírekkel. És ha én hozzáteszem, hogy én ezt Hajnal Györgytől hallottam, aki behívót kapott — egy estélyre, akkor duplán elhiszik. Tehát nem szabad világosan, magyarásan és szabatosan azt mondani, hogy háboru lesz, hanem nyelni kell egyet és hozzátenni: lesz, azután hozzágondolni: lesz, ami lesz!

Kapucziner ur: Uram, önben egy alkövet veszett el!

Szakítás Szerbiával.

A szerb kereskedelmi szerződés ügye.

— Távirati tudósítás. —

Tudvalevően Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap visszavonta a szerb kereskedelmi szerződést. Ebből kifolyólag az a hír terjedt el, hogy Szerbiát gazdaságilag akarja rekompenzálni. Ez ellen rendkívül hevesen agitáltak a képviselőházban a képviselők és hangoztatták, hogy gazdasági érdekének rovására nem szabad békét kötni.

Andrássy Gyula gróf ezzel szemben kijelentette, hogy az agitáció csak többet árthat, mint használhat és igen súlyos következményekkel járhat éppen most, mikor a diplomácia a döntő lépéseket teszi meg.

Egyébként a későbbi fejleményekből az látszik ki, hogy a szerződés visszavonása a Szerbiával való szakítás kezdetét jelenti. Este a szövetkezett pártok pártközi értekezletet tartottak, melyen Bethlen István gróf határozati javaslatot terjesztett elő. Örömmel üdvözli a szerződés visszavonását és indítványozza, hogy míg Szerbia ellenséges viszonyban van, addig ne is bocsájtjukunk tárgyalásba.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy e határozat és a kormány álláspontja között ellentét nincs és szívesen konstatálja, hogy ebben a kérdésben is a pártok és a kormány egyöntetű.

Többek felszólalása után Bethlen István határozati javaslatát az értekezlet nem fogadta el, mert teljes megnyugtatót talál a miniszterelnök kijelentéséhez.

HIREK.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Kossuth Ferenc állapotában változás nem történt, a fájdalmai nem szüntek. Az orvosok feltétlen nyugalmat ajánlottak.

— **A Székely Társaság hangversenye.** Nagy műélvezetben lesz része a debreczeni elite-közönségnek március 18-án, a mikor Szoyer Ilonka, a fővárosi operaház művésznője, Fráter Loránd, az országszerte híres dalköltő és Dienzl Oszkár kiváló zongoraművész érkeznek városunkba. E kiváló művészek teljes garanciát nyújtanak az estély sikeréért, akiknek szereplése elé a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek.

— **Az Omke** tegnap Falk Lajos elnökléte alatt tartotta meg választmányi ülését, melyen foglalkozott azon eredményes, az egész országra kiterjedő küzdelem eredményével, amelyet a központ élén Sándor Pál elnökkel az adóreform javaslatok enyhítése tárgyában kifejtett; ennek köszönhető, hogy az adómentes létminimum 800 koronára van felemelve; hogy a kivetési eljárás szigora és bírósági enyhítve vannak; hogy az adó 29 millió koronára maximális összeggel van kontingentálva stb.; az évi jelentés meghallgatása, zárószámadás beterjesztése és folyó évi előirányzat megállapítása után a választmány az elnökséget bizta meg az évi rendes beszámoló közgyűlés előkészítésével. Foglalkozott azután Lusztig Károly indítványára a Vacuum Oil társ. akciójával és elhatározta, hogy a magy. kőolajipar jogos érdekeinek megvédelmezése végett a ta-

nácshoz beadványt intéz; majd Fürst Ödön és Bárdos Géza indítványával, melyek szerint az új mértékhatározó törvény által tervbe vett intézkedéseknek a kártársakkal való megismertetését az elnökség hatáskörébe utalta; végül tudomásul vette az új tagbejelentéseket.

— **A Csokonai-Kör irodalmi ünnepe.** A Csokonai-Kör mint többször említettük, március 13-án, szombaton délután 5 órakor az „Arany-Bika” dísztermében az 1848-ik évi márciusi napok emlékéért felújító felolvasó ülést tart. Tag és hozzátartozója belépti-díjat nem fizet. Nem tagnak a belépti-díj 1 korona, ceák-jegy 20 fillér. Jegyet válthatni Tóth Béla körüli pénztárnál. Műsor: 1. Megnyitó és üdvözlő beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai-Kör elnöke. 2. Március. Irta és felolvassa: Szávay Gyula, a Petőfi-társaság tagja, a Csokonai-Kör főtitkára. 3. Petőfiről. Előadja: Beöthy Zsolt, a Kisfaludy-társaság elnöke. 4. Költemények. Irta és felolvassa: Kozma Andor, a Kisfaludy-társaság titkára.

— **Felolvasás az angol vasutakról.** Érdekes felolvasást tartott tegnap este a „Royal” nagytermében Fischer Mór a mérnök- és építész-egylet tagja. Az értékes, ismeretterjesztő és tanulságos felolvasást előkelő közönség hallgatta végig. Az előadást Suchán Rezső körülbelül 80 vetített képpel illusztrálta értékes kiegészítésekben az előadásnak. Az előadás után bankettre gyűltek össze a tagok s a késő órákig voltak együtt.

— **Küry Klára kérvénye.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Küry Klára, a kiváló művész a Csalogány-utcában házat vett s erre 1500 korona foglalót is adott. Később beállta, hogy a ház nem ér annyit, amennyiért ő megvette és a foglalót visszakövetelte. A házigazda azonban nem teljesítette a kérést, miért Küry Klára pert indított ellene.

— **Az iskolák zárvatartása.** A vörheny- és kanyarójárvány miatt az iskolákat tudvalevőleg a polgármester március 15-ig bezárta. Most a polgármester a főorvos javaslatára ezen zárvatartási időt március 29-ig meghosszabbította s rendeletét tudatta az illetékes körökkel.

— **A debreczeni csapókerti függetlenségi és 48-as olvasóköri** az 1909 évi március hó 6-án tartott táncmulatságán a következő urak voltak kegyesek felülfizetni: Dr. Révi Nándor ur 10 kor., dr. Freund Jenő ur 10 kor., Biczó Gyula ur 10 kor., Radákovic Géza ur 6 kor., dr. Varga Lajos ur 5 kor., Szabó István ur keresk. 5 kor., ifj. B. Nagy János ur 3 kor., dr. Bacsó Dezső ur 2 kor., dr. Kiss Gyula orvos ur 2 kor., dr. Tervej Tamás ur 2 kor., Mocsary László ur 2 kor., Tömörly Jenő ur 2 kor., Püspöki Lajos ur 1 kor., Erdős Imre ur 1 kor., Sarkadi István ur 1 kor. 20 fill., Sallai Istvánné 40 fill., Pányoki István ur 20 fill., Szabó István ur (Szatmár) 2 kor., id. Boldizsár János ur 3 korona.

— **A Debreczeni Magántisztviselők és Kereskedő Ifjak Társasága** március hó 14-én, azaz vasárnap délután a Royal-szálloda dísztermében a létesítendő saját otthona javára cabaret délutánt rendez. Kezdeté délután fél 5 órakor. Belépti díj: ülőhely ára 1 korona, állóhely 60 fillér. Jegyek előre válthatók: Kobrak cipőraktárban, Fekete Jakab és Fenyő Sándor cégeknél. Délután pedig a pénztárnál. Felülfizetések tekintettel a jótékony célra köszönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak. — Műsor: 1. Huszár induló a Tancos Huszárok c. operettből. Előadja Magyar Imre és fia zenekara. 2. Modern mesék. Felolvassa Dr. Gáll Zoltán ur. 3. Petőfi legendája írta dr. Várady Antal. Zenekísérettel előadja Szilass Hugó ur. 4. Tarantella tánc. Lejtik Rosenberg Zsófia és Rózsa Irén urleányok. 5. Lavotta szerelme Ocskai Brigadérosból. Hegedűn előadja ifj. Magyar Imre ur. 6. Költemények. Irta és felolvassa Fényes Jenő ur. 7. Aria a Zsidónő c. operából. Belépő Katalin operettből. Énekli

Grünberger Erzsike urleány, zongorán kíséri Brück Emil ur. 8. Huszár a menyországban. Bakalevél. Irta Gárdonyi Géza. Szavalja Sónai Nándika. 9. Zongora soló. Játsza Brück Emil ur. 10. Kabaret dalok. Énekli Herman Nándor ur. 11. Részlet a Nagyidai cigányokból (Arany János.) Előadja Losonczi Arthur ur. 12. Tréfás egyveleg. Magyar Imre és fia zenekara által. Conferencier Jakobovics Imre ur.

— **Öngyilkos anya.** Győri Juliánna 22 éves nő tegnap délelőtt öngyilkossági szándékból megmérgezte magát, nagymennyiségű gyufaoldatot ivott. A mentők súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba. Győri Juliánna vadhúzásságban élt egy fiatal iparos legénnyel. Kedvesét azonban most bekviták katonának. Győri Juliánna anyai örömeinek nézett eleje és afeletti elkeseredésében, hogy születendő gyermekével minden támasz nélkül marad, szánta magát az öngyilkosságra. Állapota reménytelen. Aligha lesz megmenthető az életnek.

— **Fogházra ítélt képviselő.** Budapesti tudósítónk jelenti: Markos Gyula katolikus lelkész és országgyűlési képviselő a „Herkó Péter” című vicces újságban, amelynek ő a szerkesztője, megtámadta a kir. Kuria nyolcadik tanácsát, amely egy Markost is érdeklő örökségi ügyben ítélkezett. Félre nem érhető célzással megjegyezte, hogy Kormos redivivus és a cikkből „Lányi bandájának” keresztelte el a tanács tagjait. Az ügyesség sajtó útján elkövetett rágalmozás miatt vádat emelt Markos ellen, akit a budapest esküdtbírószék négy hónapi fogházra és 1000 korona pénzbírságra ítélte el. Markos páter semmiségi panaszt emelt az ítélet ellen, a kir. Kuria azonban ma az esküdtbírószék ítéletét helybenhagyta.

— **Ügyes fésülőnő** kerestetik. Jelentkezzen az Angol Királynő portásánál délelőtt tíz órakor.

— **Uraktól levett** ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen, Bádógos-utca 1.

— **Gépirónő,** ki a könyvelésben jártas felvétetik Neumann Nándor vegyészeti gyár.

— **Kereskedő segéd,** ki a festék szakmában jártas felvétetik Neumann Nándor vegyészeti gyárában.

— **Helyben** a legforgalmasabb helyen egy fűszer üzlet helyiség berendezéssel azonnal eladó. Hatvan-utca 7.

— **Jó megjelenésű** egyén, ki helyi ismerettel bír, kiadóhivatalunk részére felvétetik.

Regény-csarnok.

54.

Regény.

A nagy rejtély.

A következő perczben nagybátyám erős karjaiban voltam. Elhagyott, árva helyzetemben a püspöki helyettes jósa mély hálával töltött el. Könnyeket csalt szemembe, keservnélküli édes könnyeket, melyek jól estek lelkemnek.

„Itt vagyok kedves gyermekem; eljöttem, hogy régi otthonodba visszavigyelek,” mondta nagybátyám. „Nincs szó mely kifejezze, mennyire, mily forrón óhajtom, bár ne hagyta volna el azt soha. No de hagyjuk azt, ne beszéljünk erről! A baj megtörtént, s első teendőnk most hogy jóvá tegyük a mennyire lehet. Ha csak hozzá férhetnénk ahhoz a te férjedhez, Valéria. — No! No! Isten bocsáss, még megfeledekzem róla, hogy pap vagyok! Kiváncsi vagyok, miről fogok legközelebb megfeledekzeni? Mellesleg mondva, nénéd legszívesebben csókol. Babonásabb, mint valaha. E nyomorult ügy egy perczig sem lepte meg. Azt állítja, hogy az egész ott kezdődött, midőn az anyakönyvben tévesen írtad alá nevedet. Emlékszel-e? Látott-e

az ember valaha ily bohóságot? Oh! bohó egy asszony ez az én feleségem! De jó lelkű szegény, jólelkű mindazáltal. Eljött volna ő egész ideáig velem, ha engedtem volna. De én azt mondtam: „Nem; te itthon maradsz s a ház és nyájam után látsz; én majd elmegyek s hazahozom a gyermeket.” — Régi hálószobádba szállásolunk be, Valéria, tudod, abba a fehér függönyösbe, késsel díszítve. A reggeli kilencz órai vonattal indulunk holnap hazafelé, ha ugyan fel bírsz kelni ideje korán.”

„Teljes szívemből köszönöm édes bátyám,” feleltem. „De félek, hogy jelenleg nem hagyhatom oda Londonyt.”

„Nem hagyhatod el London, jelenleg,” ismétlé a pap. „Benjamin ur, mit mond ez a leány?”

Benjamin kitérőleg válaszolt.

„Szívesen látom itt, doctor Starkweather,” felelt, „mindaddig, míg itt akar maradni.”

„Ez nem felelet,” kiáltott nagybátyám egyenes moderával. Most felém fordult. „Mi tartóztathat Londonban?” kérdé. „Máskor gyűlölni szoktat London. Ugy hiszem, csak van valami oka e változásodnak?”

Barátom, szíves gyámom megérdemelte tőlem, hogy előbb-utóbb teljes bizalommal beszéljek vele. Nem volt más mód, mint hogy összeszedtem minden bátorságomat, s nyíltan elmondtam neki, mit szándékozom tenni és kereszttülni. A püspöki helyettesnek bámultában elállt lélekzete. Benjaminhoz fordult, midőn elvégeztem s arczán meglepetés, megütközés, sőt ijedség tükröződött.

„Isten segíts!” kiálta a derék ember. Szerencsétlensége elvette szegénynek az esztét!

„Mindjárt gondoltam, hogy nem fogja helyeselni,” felelt Benjamin, szelid, mersékelt hangján. „Én magam sem helyeslem, azt őszintén bevallom.”

„Nem helyeselni, az nem mond semmit” válaszolt hevesen a pap. „Kérem, kérem, csak ne állítsa fel a dolgot ily gyöngéden. Merő örültség az egész, ez az, és semmi egyéb, ha csakugyan tenni akarja azt, a mit mond.” Ismét felém fordult és úgy nézett rám, mint a délutáni prédikáció után a makacs gyermekekre szokott, ha megleckézi. „De nem szándékszol azt tenni,” szölt, „nemde?”

„Sajnálom, hogy jó véleményedet kockáztatom, kedves bátyám,” feleltem, „be kell vallanom, hogy hetározottan azt szándékozom tenni, a mit mondtam.”

„Egyszerű angol nyelven mondva,” mondá a pap, „oly hiu vagy azt hinni, hogy ott, a hol Skótia legnagyobb ügyvédei megbuktak, ott te győzni fogsz. Ők mind egvütt dolgozva, nem bizonyíthatták be ezen ember ártatlanságát. S te egyes egyedül be fogod azt bizonyíthatni? Szavamra, csodálatra méltó nő vagy” kiáltott nagybátyám egyszerre haragból átmenve iróniára. Egyszerű falusi pap létemre, ki nem szoktam meg a szoknyás ügyvédekkel, szabad-e kérdenem, mikép akarsz hozzá fogni?”

„Mindenesetre azzal kezdek hozzá, hogy elolvasom a bünpört, kedves bátyám.”

„Szép olvasmány egy fiatal hölgynek! Legközelebb egy csomó francia regényt fogsz akarni. Jól van; s ha már elolvastad a bünpört, aztán mit csinálsz? Gondoltál-e már arra?”

„Igen bátyám, arra is gondoltam. Mindekelőtt, ha elolvastam a bünpört, igyekezni fogok következtetést vonni az egészből, vajjon kitalálhatnám-e, ki követte el tulajdonképen a bűnt? Azután egy listába írom azon tanuk neveit, kik férjem védelmére szöltak. Elmegyek ezen tanukhoz, megmondom nekik, ki vagyok, s mit akarok. Mindenféln kérdéseket fogok tenni, miket kérdezni komoly ügyvédek méltóságukkal nem tartanak megengedőnek. Hogy mit teszek azután, az a feleletektől függ, miket hallani fogok. S nem fogok belefáradni, bármily nehézséget gördítenek majd utamba. — Ime bátyám, ezek az én terveim, a mennyiben eddig magam tudom.”

A püspöki helyettes és Benjamin egymásra néztek, mintha saját szemeknek és füleiknek nem hinnének; a pap végre megszözlalt: „Azt akarod-e ezzel mondani, hogy azt a vidéket kereszttül-kasul fogod járni, hogy idegenek kényére, kedvére fogod bízni magadat, kitéve magad a legdurvább fogadtatásnak, melylyel utazásaid alatt vajmi gyakran találkozhatol? Te! egy fiatal nő! kit férje elhagy s kinek nincs, a ki megvédi! — Benjamin ur hallja

mit mond? Hihet-e saját füleinek? Én kijelentem, hogy Istenemre mondhatom, nem tudom már, ébren vagyok-e vagy álmodom. Nézzen rá, kérem, nézzen rá! Ott ül, oly nyugodtan és hidegen, mintha semmi különöst nem mondott volna, és semmi rendkívülit nem szándékoznék tenni! Mit tegyek vele? Ez most a legkomolyabb kérdés, mit tegyek vele?!”

(Folyt. köv.)

MENETREND.

Debrecenből indul:

Budapest felé személyvonat	—	—	d. u. 12 ó. 10 p.
Budapest felé (gyorsvonat)	—	—	d. u. 4 „ 42 „
Budapest felé (gyorsvonat)	—	—	reggel 8 „ 57 „
Csak P.-Ladány miv.	—	—	reggel 5 „ 09 „
Csak P.-Ladányig	—	—	d. e. 11 „ 28 „
Budapest—Nagyvárad felé	—	—	d. u. 3 „ 45 „
Budapest felé	—	—	éjjel 2 „ 20 „
Budapest—Nagyvárad felé	—	—	este 10 „ 40 „
P.-Ladány—Nagyvárad	—	—	este 9 „ 00 „
M.-Sziget sz. v. felé	—	—	éjjel 2 „ 44 „
Csak Szatmár	—	—	reggel 5 „ 10 „
Szatmár—M.-Sziget felé	—	—	d. u. 3 „ 56 „
Csak Szatmár (gyorsvonat)	—	—	d. u. 6 „ 57 „
M.-Szigetig	—	—	este 10 „ 53 „
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	—	—	d. u. 12 „ 20 „
Szerencs—Kassa sz. v.	—	—	reggel 5 „ 15 „
Miskolcz—Kassa felé	—	—	reggel 8 „ 51 „
Nyiregyháza—Szerencs	—	—	délbe 12 „ 26 „
Miskolcz—Kassa felé	—	—	este 7 „ 06 „
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa f.	—	—	d. u. 4 „ 28 „
Nyiregyháza	—	—	este 10 „ 38 „
(m. á. vasutól	—	—	reggel 5 „ 30 „
(vásártérről	—	—	reggel 5 „ 38 „
(m. á. vasutól	—	—	d. e. 8 „ 09 „
(vásártérről	—	—	d. e. 8 „ 16 „
H.-Böszörmény (m. á. vasutól	—	—	d. e. 11 „ 11 „
B.-Sz.-Mihály (vásártérről	—	—	d. e. 11 „ 20 „
felé (m. á. vasutól	—	—	d. e. 12 „ 15 „
(m. á. vasutól	—	—	d. u. 4 „ 36 „
(vásártérről	—	—	d. u. 4 „ 47 „
(m. á. vasutól	—	—	este 7 „ 00 „
(vásártérről	—	—	este 7 „ 07 „
F.-Abony felé m. á. vasutól	—	—	reggel 4 „ 36 „
Tisszapolgar, Tiszafüred, Füzesabony	d. e. 11 „ 33 „		
F.-Abony felé vásártérről	—	—	reggel 4 „ 56 „
O.-Köcs—Polgar felé m. á. v.-tól	—	—	d. u. 4 „ 56 „
O.-Köcs—Polgar felé vásártérről	—	—	d. u. 5 „ 12 „
Derecske—N.-Léta felé	—	—	reggel 9 „ 41 „
Derecske—N.-Léta felé	—	—	d. u. 4 „ 51 „

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	—	—	d. u. 1 ó. 40 p.
A déli 12 ó. 10 p.-kor ind. sz. v.	—	—	este 8 „ 20 „
Az este 10 ó. 40 p.-kor ind. sz. v.	—	—	reggel 5 „ 45 „
A d. u. 4 ó. 40 p.-kor ind. sz. v.	—	—	este 9 „ 40 „
Az éjjel 2 ó. 20 p. indul gy. v.	—	—	reggel 7 „ 50 „

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 8 p.-kor érk. gy. v.	—	—	reggel 7 ó. 20 p.
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érk. sz. v.	—	—	reggel 9 „ — „
Az este 6 ó. 49 p.-kor érk. sz. v.	—	—	d. u. 2 „ 25 „
Az éjjel 2 ó. 18 p.-kor érk. sz. v.	—	—	este 7 „ 05 „
Az este 9 ó. 46 p.-kor érk. sz. v.	—	—	d. u. 12 „ 20 „
P.-Ladányig gy. v. átszállással	—	—	este 9 „ 15 „

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől gy. v.	—	—	délbe 12 ó. 08 p.
Budapest—Nagyváradfelől sz. v.	—	—	d. u. 3 „ 36 „
Budapest—Nagyváradfelől gy. v.	—	—	este 6 „ 49 „
P.-Ladányból sz. v.	—	—	d. u. 2 „ 51 „
Püspökkladány	—	—	reggel 7 „ 46 „
Püspökkladány	—	—	d. e. 9 „ 36 „
Budapestről sz. v.	—	—	este 9 „ 46 „
Budapestről sz. v.	—	—	éjjel 2 „ 18 „
M.-Sziget felől sz. v.	—	—	reggel 6 „ 48 „
M.-Sziget felől sz. v.	—	—	éjjel 10 „ 12 „
Nagyvárad—Püspökkladány	—	—	reggel 5 „ 03 „
M.-Sziget felől	—	—	éjjel 1 „ 29 „
M.-Sziget felől gy. v.	—	—	reggel 8 „ 46 „
Királyháza felől sz. v.	—	—	déli 11 „ 40 „
Királyháza	—	—	reggel 6 „ 48 „
Körösmezőről gy. v.	—	—	d. u. 4 „ 22 „
Körösmezőről gy. v.	—	—	este 10 „ 12 „
Szatmárról gy. v.	—	—	d. e. 8 „ 46 „
Szatmárról sz. v.	—	—	este 6 „ 43 „
Nyiregyházáról sz. v.	—	—	reggel 6 „ 35 „
Kassa felől sz. v.	—	—	reggel 8 „ 04 „
Szerencs felől sz. v.	—	—	déli 11 „ 32 „
Kassa felől sz. v.	—	—	d. u. 3 „ 24 „
Kassa felől sz. v.	—	—	este 8 „ 46 „
Szerencs felől sz. v.	—	—	reggel 10 „ 26 „
(vásártérre	—	—	d. e. 1 „ 7 „
(máv. vasúthoz	—	—	d. e. 1 „ 14 „
(m. á. vasúthoz	—	—	este 7 „ 26 „
B.-Sz.-Mihály (vásártérre	—	—	este 6 „ 23 „
H.-Böszörmény (máv. vasúthoz	—	—	este 6 „ 30 „
felől (máv. vasúthoz	—	—	d. u. 2 „ 00 „
(vásártérre	—	—	d. u. 3 „ 31 „
(máv. vasúthoz	—	—	d. u. 3 „ 40 „
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	—	—	d. u. 7 „ 54 „
F.-Abony felől vásártérre	—	—	d. u. 7 „ 54 „
(este	—	—	este 10 „ 07 „
O.-Köcs—Polgar felől máv.-hoz	—	—	reggel 5 „ 31 „
O.-Köcs—Polgar felől vásártér	—	—	reggel 5 „ 21 „
Derecske—Nagy-Léta felől	—	—	d. u. 3 „ 52 „
Derecske—Nagy-Léta felől	—	—	reggel 7 „ 50 „
„	—	—	d. u. 9 „ 02 „

מצת

Van szerencsém a nagyérdemű pászka-fogyasztó közönséget értesíteni, hogy a kor haladásával lépést tartva, többszörösen ujonnan felszerelt gépeimet ismét közelebb hozva a tökéletesítéshez, a sütést megkezdem és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy most is mint az előző években t. megrendelőimnek kritikán felül „tisztá”, a legfokozottabb igényeket is kielégítően „izléses” és a viszonyokhoz képest

olcsó pászkával

szolgálhatok.

Midőn ezt a t. közönség b. tudomására hozom, bátor vagyok ezen eléggé nem hangsúlyozható figyelmeztetést tenni, miszerint kérem b. megrendeléseit idejekorán hozzám juttatni, mert ellenkező esetben az előző évek tanúságai szerint azon kellemetlen helyzetbe jutnék, hogy a későn érkező megrendeléseknek a legjobb akaratom mellett sem tudnék eleget tenni.

Pászkát 10 kilogrammos csomagokban bárhova szállítok.

B. megrendeléseiket ismételve kérem, maradtam tisztelettel:

WEISZ JÓZSEF

Piacz-u. 11. szám Lusztig Károly mellett.

Elsőrendű prágai sonkát

és mindennemű más füstölthús-árut szállít 5 kilogrammos csomagokban utánvét mellett

CARL MARKERT

cs. és kir. udvari szállító, Smichow-Prag.

A KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

Ajánlom Ungvári Andornak a városhoz közel, a nagyléti ut mentén fekvő 16 holdas elparcellázni való kitűnő homok talaját, melynek négyszögöle az I-ső dűlőben 1 korona, a II-ik dűlőben 90 fillér.

Ugyszinté Ungvári Andornak tulajdonát képező, a Kondorosi belső csatorna mellett fekvő 42 holdas homok-talaját 1905-ben szőlőnek szintén én parcelláztam el.

Bővebb felvilágosítással szolgál

TARR MIHÁLY adás-vételi, állást : szerző irodája :

HATVAN-UTCA 5.

TELEFON 683.

A közönség figyelmébe!

Aki házat, földet, szőlőt cserélni vagy eladni kíván, aki olcsó pénzkölcsönhöz akar jutni, aki hasznobérelni vagy bérbe adni akar, vagy a ki nőülni vagy férjhez menni óhajt, továbbá állásnélküliek nálam jelentkezhetnek, állás üresedéseket kérem nálam bejelenteni, — ez utóbbit díjtalanul közvetítem, — kérem bizalommal fordulni

TARR MIHÁLY adás-vételt közvetítő, állástszerző irodájához
Hatvan-utca 5. Telefon 683.

hol ezen ügyetltsk olcsón lebonyolítatnak. 2596

Eladó

vagy kisebb házzal elcserélendő ház!

Ez a Teleki és Homokkert utcákra nyíló ház 16. sz., rajta nagy telek, egy nagy és három kisebb lakás, pincze, mosókonyha, 3 drb. marhára való egészen új istállóval, fászfűzővel stb.

eladó 20.000 koronáért.

Ezen összegből vételkor csak 4000 korona fizetendő, a többi betáblázás mellett takarékpénztári kamatozással kényelmesen törleszthető.

Tulajdonos e házat elcserélni is hajlandó egy csupán 3—4 szobás lakással bíró kisebb telkü házzal, ahol egészen maga lakhatnék. Ennek a háznak a Kossuth- Piacz-utca, a Bábaképezde és a vasut állomás közötti területen kell lennie.

A fent említett eladó telekhez a Bábaképezde néző részén a városi szabályozás szerint még 100 négyszögölnyi terület csatoltatik.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Tarr Mihály

adás-vételt közvetítő és állástszerző irodája.
Hatvan-utca 5. szám. — Telefon 683. sz.

Donogán és Somossy

Debreczen,

Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérnemű. Női divatárak. Külön szőnyegosztály. 2455

Óriási választék!

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvrössséget. Az eldurvult, kirepedezett ésszélkífujta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s forrástára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Burgondia-utca 3. sz. ház eladó.

Van rajta 6 szobás földszinti lakás üvegezett folyosóval, 2 szobás emeleti lakás, 2 nagy istálló, minden lakáshoz fűskamara, lakható 2 szobás pincelakás, borpincze, téglával kirakott jégverem.

Óriási nagy udvar. Halálesetből kifolyólag

sürgősen eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.

Pollák S. Villamos világítási és Motorberendezési vállalata

Telefon 656. sz.

DEBRECZEN, Piacz-utca 43.

Telefon 656. sz.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az általam feltalált és forgalomba hozott „Folytatólagosan kapcsolható biztosító készülék” (villamos világítás és erőátvitel részére) beszerzése által minden villamosáram-fogyasztónak módjában van a rövidzárlat, áram túlteszítés, vagy vigyázatlan kezelés folytán beállott biztosító kioldásokat minden költség és szakavatkozás nélkül azonnal helyreállítani. Ezen készülék teljesen tűzmentes, 25 tartalék biztosítóval van ellátva és egyszersmin mint kikapcsoló is használható.

Fentieknél fogva t. Czimédnek saját érdeke, hogy villamos berendezését ezen szab. biztosítóval szereltesse fel, mert ezáltal azon helyzetbe jut, hogy minden előforduló tűzmentes zavart azonnal megszüntethet, szakember hozzájárulása nélkül. Az általam készített berendezéseket ezen szab. saját gyártmányú „folytatólagosan kapcsolható biztosító” készülékkel szerelem fel s minden berendezés szakszerű elkészítéséért, valamint zavartalan működéséért 3 évi teljes jótállást vállalok.

Szíves megbízásait mielőbb kérve, vagyok teljes tisztelettel

POLLÁK S. elektrotechnikai cikkek gyára DEBRECZEN, Piacz-utca 43.

Cs. és kir. szab. „Folytatólagosan kapcsolható biztosító” villanyvilágítás és erőátvitel részére.

1 darab biztosító készülék 4-6 és 10 Amperig K 3.20 25 tartalék biztosító 4-6 és 10 Amperig K 1.-

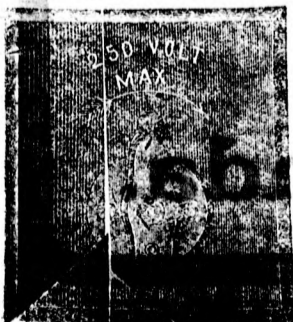
Mindennemű csillárok, asztali lámpák, világító testek és felszerelési cikkek nagy választékban. Légszesz- és petrolum csillárok szakszerű átalakítása villanyos világításra.

Villanyos erőre berendezett nikkelező, galvanizáló telep és elektrotechnikai műintézet.

Megszüntek a rövid zárlat által okozott kellemetlenségek. Magyar ipar! Magyar találmány!

„Folytatólagosan kapcsolható biztosító” villanyos világítás és erőátvitel részére.

Szabadalmazva: Magyarország. 33763, Ausztria 25657, Németbirod. 182059, Angolország 11667. Északamerikai Egyesült Államok 860606. stb. stb.

Bekapcsolva.

Kikapcsolva.

Eladó szőlőtelep

egészben vagy parcellánként.

A Diószegi útfélen, a Márkus Jenő szőlőtelepével szemben eladó egy 22 kat. hold területű szőlőtelepnek való homok talaj, melyből már 8 kat. hold szőlővel be van ültetve, a többi beültetlen talaj is már fel van rigolozva. Az egész drót kerítéssel van ellátva s 30000 drb szőlő kárával. Van a telepen még egy lakház, 2 szoba konyhával, még egy szoba konyha, cselédház, paticsból épült istálló. Bővebb felvilágosítást ad s előlegeket felvesz

TARR MIHÁLY

adás-vételi, állászerző irodája
Hatvan-utca 5. Telefon 683.

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás
ellen gyors és biztos hatásúak az

„EGGER”-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. Próbadozob
50 fillér. Fő- és szétküldési raktár:
„N A D O R” gyógyszerház Budapest,
VI., Váci-körút 17. szám.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben:

Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő,
Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnek V. Emil,
2202 Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavító műhely
közelében a vámospércsi or-
szágút mentén fekvő ugyne-
vezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás laká-
sok kedvező részletfizetésre örök
áron kaphatók.

Értekezhetni lehet Dr. Már-
ton Kálmán ügyvédnél Piacz-u.
44. szám. Ujfalussy-ház.

Légszesz és villamos csillárokat,

ámpolnákat, falikarokat, menyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat
készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít viilamosra vagy
légszesz és villamosra

Kulcsár József

bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.
Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyvá-
lasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből.

A Modern technika óriási fölülmulhatatlan vívmánya a égő légszeszlámpák
50 százalék légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámák gyönyörű hatás fényvel
3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz
megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény” gáz izzótesteket, (harisnyákat)
melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint
minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

A „Debreczen”

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre
áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat
állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lako-
dalmi és bál meg hívók s minden a nyomdai szakmába vágó mun-
kálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen” kiadóhivatalában
eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen” nyomda.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-as PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Meghívó

a f. hó 14-ikén vasárnap délután 5 órakor a függ. kör helyiségében megtartandó intéző-bizottsági ülésre a tagokat meghívja s pontos megjelenést kér,

Kertész Mihály,
elnök.

Március 15 előtt.

Március idusának varázslatos ereje van. Egész évben szunynyadó eszméket felszínre hoz a magyar függetlenségi törekvések legendás idejére való visszaemlékezés. A hétköznapi élet szürkeségéből a márciusi napok alatt ki-ki villan egy-egy erőteljesebb fényugár.

Ilyen hazafias, kegyeletes szép eszmét propogál az alábbi felhívás is, melynek szövege, — adja Isten, — hogy ne legyen pusztában elhangzó szó. Ime:

Hatvanadik tavaszt érzük azóta, hogy a nagy március enyhe fuvallata tette serkenté a szabadságért áhító lelkeket . . . Felviradt 1848. március 15-ike! Az esőre hajló, borongós idő szimboluma volt a háborgó lelkeknek. A sötét felhőkön kűrche áttörő fényes napsugár a küzdés vágyát ébreszté fel a lelkesült szivekben. És csakugyan tette készen állott a magyar! Mint a fékevesztett ár, döntötte romba a sza-

badság és függetlenség gátjait. Csodákat műveltek a Kossuth Lajos varázslatos szavára mintegy a földből termett honvédek. Legendás idők, legendás alakjai voltak ők.

Ezrek és ezrek lehelték ki csodás lelküket a szabadság áldozatoltárán; megvívta a magyar, minden idők legfenségebb harcát és eredményül elbukott a nemzet! A magyar história egy ragyogó lappal lett gazdagabb és a magyar nép egy lelkében gyökerező reménnyel szegényebb.

A nagy korszak letűnt! Szent emlékei azonban a mult sötét kódén át biztatólag tekintenek felénk, eszményü erejük cselekvésre lázítja a szunyadó erőket és a reánk maradt szabadságharci emléktárgyak lesznek a rugói annak — ha egykor tökéletesen befejezzük Kossuth Lajos nagy mesterművét a félbenmaradt 48-at! Éppen ezért a kegyelet és áhítat örökzöldjével kell öveznünk a nagy idők örökbecsű relikviáit. Forrásai ezek az igaz hazafiságnak és táplálói szebb jövőbe vetett reményünknek, küzdelmünknek.

Megdönthetetlen igazságok ezek és mégis mit tapasztalunk?

Korunk mintha távolodóban volna a nagy hagyományoktól!

Szabadságharci emlékeink leggazdagabb tárházának — a fővárosi Kossuth-

elluzeumnak — mely a nagy Halhatatlan kincseket érő relikviáit is magában foglalja — küzdeni kell léte fentartásáért.

Hazafias érzésem ezt nem engedi másnak betudni, mint az illetékes körök és a társadalom pillanatnyi fásultságának; mert jaj volna a nemzetnek, ha ez állandó közöny lenne!

Alföldünk derék, hazafias magyarjai!

Hozzátok szólok honfiai lelkem egész melegével most, március idusának idején. Törjétek meg ti a mai fásultságot, legyetek zászlóvivői azoknak a jó hazafiaknak, kik körétek csoportosulva, nemes áldozatkészséggel megmentik a Kossuth-elluzeumot.

Adjátok össze filléreteket Kossuth apánk és a szabadságharc emléktárgyainak fentartására és nemes lelkesültségekkel legyetek méltó unokái a dicső ősöknek.

Ha meghallgatjátok szózatomat a szabadság mostani szent ünnepén és a mult hagyományait megmentitek a jövődönnek, akkor

— „Az ősi önérzet, Ül uj diadalmat, És nem kell pirulni, Többé a magyarnak!“

Gróf Kreith Béla.

Szeretnék . . .

A „Debreczen“ számára írta:
Hromkovits Jolán.

Szeretnék fenni arany-napsugárból,
Fehér homlokra tündér koszorút
Szeretnék tördelt szavakat susogni
S egy vallomást, egy lázast, szomorut!
Szeretnék mélán andalogva jární,
Holdfényes éjjel, kerti fák alatt
Leülne apró és csobogó patakhöz
S nézni a rezgő, halvány sugarat.

Szeretnék irni valami szépségest
A szívet — lelket gyönyörködtetőt,
Felhozni egy dalt szívem közepéből
Lelkest százaknak szépet jól esőt.
Szeretnék szállni, mint a kis pacsirta
Versenyt dalolva, vigan, könnyedén
Szeretnék messze messze elrobogni;
A fényes égnek szellősszekerén!

Szóttalan szerelem.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

Szánthó Feri imádta a feleségét. Csak akkor érezte, hogy mily szép az élet, ha a felesége lehetett, szóttalan nyelve, ha másokkal volt, csak akkor oldódott fel, ha a feleségéről beszélhetett.

Az ő szemében nem volt szebb, jobb s okosabb asszony a feleségénél, akinek hogy a kedvébe járjon, mint mondani szokás, még a csillagokat is lehozta volna az égről.

Volt azonban Szánthó Ferinek egy nagy fogyatkozása. Tudni illik: nem tudott sokat beszélni.

A lelke tele volt a legmélyebb érzellemmel, a szíve a legforróbb szerelemmel és még sem tudta boldogítani az asszonyát — mert nem tudott sokat beszélni.

Pedig az asszony is nagyon szerette az urát. Megérezte, hogy ő az urának a mindensége, de azért boldog még sem volt, mert azt szerette volna, hogy az ura mindig szóval tartsa — Szánthó Feri pedig — nem tudott sokat beszélni.

— Mit ér az, hogy szeretsz — szokta mondani az asszony — ha nem mondasz soha szerelmes szavakat?

Feri erre szóbeli válasz helyett, odaugrott az asszonyhoz, átölelte és össze-vissza csókolta, azután kurtán ezt mondta:

— Ezek az én szerelmes szavaim.

Erre persze az asszonyka nem tudott mit válaszolni. Hevesen lüktető szíve megsugta neki, hogy ez többet ér a világ összes szerelmes szavainál, csacsí kis fejében azonban folyton ott kovályogtak a francia és spanyol regények hősei, akik olyan szép szavakba tudták önteni

a szerelmüket. Minthogy pedig a férje nem tudott úgy beszélni, az asszonyka leggyakrabban az ablakhoz ült és ott elmerengett. Feri pedig ilyenkor csak nézte, nézte — szótlanul nézte.

Igy telt el az idejük néha órák hosszát . . .

Áz asszony nagyon szerette a regényeket. Ha az ura nem volt otthon, egyebet se tett, mint regényeket olvasott és valahány férfiós szerepelt a regényeiben, azokat mind összehasonlította az urával. Sok, sok rokonvonalást fedezett fel az ura és a regénybeli hősök között, de abban különbözött tőle valamennyi, hogy azok mind oly szépen tudtak beszélni a szerelemről, a boldogságról, ahogy az ő Ferije nem tudott.

Egyszer, valamelyik délután ép egy spanyol regényt olvasott, mikor Feri hazajött. Ép végére ért a könyvnek és hosszan elmerengett, mikor Feri észrevétlenül hozzálépett és őt hirtelen átölelve, hosszú csókot nyomott az ajkára. Ettől meglepetten felriadt, de csakhamar megkapta az ura fejét és egymásután viszonzta a csókokat, miközben egyre suttozta:

— Én édes Máriom . . . egyetlen Máriom.

Feri a suttozást eleinte alig vette észre, de mikor már felesége már többször ismételte, gyanakodva kérdezte:

— Márió? Édes Márió? . . . Ki az a Márió?

— Ne, ne kérdezd — felelte halk hangon a felesége — hanem csak csókolj meg és

Megnyílt. Lengyel Samu kalap, fehérnemű és uridivat üzlete **Megnyílt.**
Piacz-utca 43. a Dréher mellett.